

Täysistunto

Torstai 10.9.2020 klo 16.00—17.29

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 17.29.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne (16.00—17.29).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko
valtiovarainministeri Matti Vanhanen
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen
sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
opetusministeri Li Andersson
sisäministeri Maria Ohisalo

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys EU:n elpymispaketin vaikutusarvioista (Veikko Vallin ps)

Suullinen kysymys SKT 97/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Vallin.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Keskustelu

16.00 **Veikko Vallin ps:** Arvoisa puhemies! EU:n elpymispaketti ja siitä Suomelle koitua tuhansien miljoonien eurojen jättilasku vetävät meidät vuosikymmeniksi kiinni kauppaliitosta velkaunioniksi muuttuneeseen yhteisöön. Elpymispakettia voisikin kutsua eurokriisipaketiksi. Asialla on suuri periaatteellinen merkitys, ja aihe on arka. Ovathan keskusta, SDP ja vasemmisto aiemmin kritisoineet muiden maiden laskujen maksamista ainakin vaalien alla.

Arvoisa hallitus, olette useasti painottaneet, miten perustatte päätöksenne tutkittuun tietoon ja faktoihin. Kun olette kertoneet paketin hyödyistä ja paketin hylkäämisen vaaroista, onhan teillä varmasti teetettynä vaikutusarvio elpymispaketin hyödyistä Suomelle? Miksi meille on valiokunnissa kerrottu, että vaikutusarviota ei ole tehty? Onko tämä teidän mielestänne faktapohjaista päätöksentekoa?

16.01 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitä vaikutusarvioita koko unionin tasolla tehdään. Mekin olemme niitä peräänkuulluttaneet. Ne eivät ole vielä valmiita, ei ole vielä edellytyksiä tehdä niitä, maakohtaisia suunnitelmia ei ole esitetty, mutta vaikutusarvioiden tekeminen on luonnollisesti osa tätä valmistelua, ja niitä täytyy sekä tehdä komissiossa että myös Euroopan keskuspankin minusta täytyy tehdä omissa suhdanne-ennusteissaan tätä, ja samaa työtä pitää meidän tehdä. Mutta vielä ei ole edellytyksiä tehdä sitä vaikutusarviota. Sen verran vielä avoinna on, millä tavalla lopulta näitä rahoja tullaan käyttämään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.02 **Veikko Vallin ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset olemme huolissamme Suomen vientiteollisuudesta. Kun Suomen kanssa kilpailevat maat saavat miljardiluokan tuet teollisuutensa uudistamiseksi ja Suomi maksaa nämä kulut verratamalla omaa teollisuuttamme, annamme jo valmiiksi erittäin vaikeassa kilpailutilanteessa etua muille. Arvoisa hallitus, millä te aiotte estää sen, että elpymispaketti ei vääristä kilpailua ja haittaa suomalaisten yritysten toimintaa?

16.02 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tarvitaan elvytystä. Se on varmaan näkemys, joka on aika laajasti jaettuna tässä salissa. Talouspoliittinen tilanne on senkaltainen, että tarvitsemme toimia, joilla pidämme yritykset pystyssä ja joilla pidämme työpaikat, ja näitä toimia tarvitaan sekä kansallisesti että sitten EU-tasolla. Ja se on itse asiassa, mitä tämä elpymisratkaisu nyt tuo. Sitä ovat talouspoliittiset neuvonantajat suositelleet, että rahapoliittisten toimien rinnalle kansallisen elvytyksen tueksi tuodaan myös tällainen EU-tason elvytys, ja se on myös järkevää siinä mielessä, että jos kukin maa vain yksistään elvyttäisi, niin erityisesti tällaisessa vientivetoisessa taloudessa, kuten Suomessa, sen hyödyt valuisivat muille maille, emmekä pääsisi siitä kaikesta hyötymään, mutta kun kaikki jäsenmaat yhteisesti koordinoitusti elvyttävät, niin se hyödyttää meitä kaikkia, ja sitä tässä ollaan tekemässä. Lisäksi pidämme huolta siitä, että EU:n valtiontukisääntöjä ja kilpailupolitiikkaa pitkällä

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

aikavälillä tuodaan kohti sisämarkkinoitten pelisääntöjä, jotta nyt tehtävillä ratkaisulla ei vääristetä kilpailua.

16.04 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äsken valtiovarainministeri Vanhanen sanoi melko suorasanaisesti, että tässä ei ole olemassa minkäänlaisia vaikutusarvioita. Nyt kuitenkin Euroopassa ollaan tehty poliittinen päätös 750 miljardin jakamisesta ilman vaikutusarvioita. Suomi on sitoutunut maksamaan 6,6 miljardia ilman vaikutusarvioita ja takaamaan toisen mokoman ilman vaikutusarvioita. Tämäkö on se, mihin tämä hallitus pystyy? Tuodaan tällainen esitys eduskunnan eteen — eihän tässä ole kerta kaikkiaan mitään järkeä.

Eilen, kun keskusteltiin pääministerin ilmoituksesta tähän asiaan liittyen, niin siinä perussuomalaiset yrittivät keskustella tästä paketista. Muut kävivät keskustelemaan perussuomalaisista ja kävivät keskustelemaan EU-erosta. Kysyin, onko Suomea uhattu, että jos me emme hyväksy tätä pakettia, niin Suomi heitetään ulos EU:sta. Tähän en saanut minkäänlaista vastausta. En saanut myöskään vastausta siihen, mitä tapahtuu hallituksen näemyksen mukaan, jos Suomi ei tätä pakettia hyväksyisi. Onko teillä näihin vastauksia?

16.05 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikutusarvioiden teko on välttämätön osa tätä koko valmistelua. Meillä on luonnollisesti arvio siitä, että jos 750 miljardia euroa käytetään reilussa kahdessa vuodessa, mikä sen osuus on vuosittaisessa koko Euroopan alueen kansantuotteessa, mutta emme me vielä edes tiedä, kuinka suuri osa siitä vajaan 400 miljardin euron lainaosuudesta otetaan käyttöön ja erityisesti mihin käyttötarkoituksiin ne käytetään. Näillä on lopulta vaikutus siihen, mikä se faktinen vaikutus työllisyyteen ja kansantuotteeseen on, ja nämä ennusteet valmistuvat ajan oloon. Kun eduskunta omien varojen päätöksen tekee myöhemmin syksyllä, silloin meillä pitäisi olla jo paremmin arvioita myös tämän vaikutuksista koko kansantalouden kehitykseen.

16.06 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on hyvä, että keskustelu alkoi näistä vaikutusarvioista. Ei taidettu tehdä vaikutusarvioita, ennen kuin brexit tuli. Nyt on vaikutusarviot tehty ja todetaan, että ennen kuin brexit astuu voimaan, niin Ison-Britannian kansalle on tullut kuluja enemmän kuin 47 vuoden jäsenmaksuista. Eli se osoittaa kyllä sitä, että se keskustelu, jota perussuomalaisetkin täällä käyvät siitä — ja josta he ovat aloitteita jättäneet — että EU-kansanäänestystä uudelleen järjestettäisiin — toivon todellakin, että siitä tehdään vaikutusarviot, ennen kuin sitä asiaa ruvetaan ihan vakavasti käsittelemään.

Mutta haluaisin kysyä valtiovarainministeriltä: koska on äärimmäisen tärkeää, että tämä ratkaisu olisi ainutkertainen, niin miten hallitus ja Suomi aikoo edistää sitä, että tämä velkajärjestelymekanismi otettaisiin käyttöön, jotta kaikkien EU-valtioiden oma talous olisi riittävän vahvassa kunnossa, kun seuraava kriisi uhkaa, eikä tarvitsisi mennä yhteisen lainoituksen tielle?

16.07 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän kertaluontoisuutta korostaa se, että tällaisesta päätöksestä tehdään erikseen päätös, se vaatii kaikkien maiden hyväksynnän, yksittäinenkin maa pystyy sen estämään,

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

sillä on oltava oikeusperustaa EU:n lainsäädännöstä. Kaikki tämä pitää paikkansa, tämä on kertaluontoinen.

Meillä on erilaisia kriisejä. Reilu kymmenen vuotta sitten oli finanssikriisi. Siihenkin tehdyt toimenpiteet olivat kertaluontoisia, eikä niitä ole tarvinnut toistaa. Osa sitä, että niitä ei ole tarvinnut toistaa tässä kriisissä, on se, että sen jälkeen tehtiin järjestelyjä muun muassa pankkisääntelyn osalta globaalisti ja myös Euroopan tasolla. Tässä suhteessa olette aivan oikeassa ajatuksessanne siitä, että seuraavana askeleena myös tätä velkajärjestelyä eteenpäin viemällä vaikutettaisiin siihen, minkälaiset tarpeet tulevissa kriiseissä on.

16.08 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minulle isänmaallisuus ei ole sitä, että haluaa irrottaa Suomen läntisestä yhteisöstä ja painua syvälle Venäjän kainaloon. Se ei myöskään ole sitä, että annetaan avoin šekki Euroopan unionille. Tässä yhteydessä isänmaallisuus tarkoittaa mielestäni kriittistä suhtautumista Euroopan unionin uuteen kehityssuuntaan ja ymmärrystä siitä, mitkä Euroopan unionin todelliset arvot ovat. Vapaus, demokratia ja turvallisuus — mitä me olemme valmiita maksamaan näistä arvoista? Paljon, mutta nyt hallitus pelaa suurella riskillä, koska se raja tulee vastaan, jolloin paljon on liikaa. Nyt ei ole kysymys vain nettomaksajan osasta vaan Suomen tulevaisuudesta ja turvallisuudesta hyvin pitkälle tulevaisuuteen.

Arvoisa hallitus, miksi ette käyttäneet näitä neuvotteluja vahvistamaan [Puhemies koputtaa] jokaisen EU-maan vastuuta omasta taloudestaan ja siten [Puhemies: Aika!] vahvemmassa yhteisestä tulevaisuudesta?

16.09 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustajalle kysymyksestä. Te aloititte, että unioni on ottamassa uuden kehityssuunnan, ja se on totta siinä mielessä, että tämä koronapandemiahan on kaikille uusi tilanne. Ei EU eikä Suomi ole koskaan kohdannut mitään tämänkaltaista, ja tähän kriisiin, yhteiseen terveyskriisiin ja myöskin sitä seuranneeseen talouskriisiin, reagoitiin erillä tavalla kuin esimerkiksi edeltäneeseen eurokriisiin tai maahanmuuttoaaltoon 2015. Nyt kaikki jäsenmaat yhdessä, yksimielisesti sopivat tästä elvytyskokonaisuudesta. Yksikin maa olisi voinut tämän kaataa, mutta yhdessä me olemme tämän ratkaisun tehneet. Ja mikä sen hinta oikeastaan on? Mielestäni voimme hyvin pohtia sitä, mistä keskusteltiin ennen tätä ratkaisua: aika vakavilla äänenpainoilla kysyttiin, onko EU:n kohtalonhetki. Mikäli tätä ratkaisua ei olisi saatu aikaiseksi, niin koko EU, sen uskottavuus, sen toimintakyky, olisi asettunut kyseenalaiseksi, mutta saavutettu sopu kertoo siitä, [Puhemies koputtaa] että EU kykenee yhdessä toimimaan, ja sen arvo on kyllä Suomelle mittaamaton.

16.10 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eivät perussuomalaiset kiusallaan tätä elvytyspakettia vastusta, vaan kyse on nimenomaan perusasioista, siitä, miten nämä asiat pitäisi toteuttaa. Todellisuudessa me tiedämme sen, että 750 miljardia euroa ei tule riittämään edes siihen tarpeeseen, mikä yksistään monella Etelä-Euroopan maalla on saattaakseen taloutensa kuntoon. Esimerkiksi Italiassa oli jo ennen koronakriisiä suhteessa bruttokansantuotteeseen valtionvelka jo 134 prosenttia, kun se Suomella oli vähän vajaa 60 prosenttia. Tämän lisäksi Italiassa on hyvin paljon saatavia, kuten eilenkin mainitsin sen, että ranskalaiset pankit odottavat yksistään heiltä 500 miljardia saavansa rahaa. Tässä nyt halutaan pikkasen elvyttää näitä talouksia, jotta ne pääsevät taas elämään lisää velalla, ja sitä perussuomalaiset eivät hyväksy. Me emme hyväksy sitä, että meidän kansalaisten va-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

roja annetaan ikään kuin, voisiko sanoa, kiristuksen jälkeen Euroopan unionin maille, jotka eivät hoida talouttaan tämänkään jälkeen asianmukaisesti. [Välihuutoja] Me haluaisimme toki, että näistä pystyttäisiin sopimaan yhdessä, mutta hallitus ei [Puhemies koputtaa] halunnut näistä asioista keskustella avoimesti. Me odotimme jo heinäkuussa, [Puhemies: Kysymys!] että olisitte käyneet keskustelun tästä ja olisimme sopineet jonkunlaisen [Puhemies: Aika!] toisen tien kuin tällaisen kiristysten.

16.12 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme aina voi vaikuttaa siihen, mitä aikaisemmin on tapahtunut ja missä tilanteessa ollaan, mutta kyllä talouden päätöksissä, talouspolitiikassa kannattaa yksi asia pitää mielessä: se on se, että kannattaa kuhunkin tilanteeseen suhtautua realiteettina. Ja sitä, mikä eri maiden velkataso on, emme tähän tilanteeseen ole voineet muuttaa, vaan tämä tilanne on otettava tällaisena kuin se on, ja siihen on vaikutettava.

Äsken puhuin finanssikriisistä. Ei meillä silloinkaan ollut vaikutusarvioita emmekä me voineet mitään sille, että pankeissa oli tehty virheitä, mutta silti silloin ratkaisukeinona hallitus toi tähän saliin takauspäätöksen. Arvatkaa, kuinka suuri se oli — täällä moni muistaa sen: se oli 50 miljardia euroa. Yhdellä päätöksellä me takasimme pankkijärjestelmän, ja 4 miljardia euroa tarjottiin valtuutena, että olemme valmiita pääomittamaan pankkeja pankkien omistajien sijasta. [Mika Niikko: Suomalaisia pankkeja!] Moni, myös minä, harmittelee, että ovatpa pankit hoitaneet asiansa huonosti, [Puhemies koputtaa] mutta se turvasi järjestelmän — riittävä, uskottava [Puhemies: Aika!] yhteinen toiminta turvasi järjestelmän, eikä ongelmia syntynyt. Samasta on kyse tässä, että me yhdessä elvytämme [Puhemies: Aika!] Euroopan taloutta. [Mika Niikko: Eri asia tukea oman maan taloutta kuin Italiaa!]

16.13 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan aina EU:n hyödyistä, jotka vaikuttavat hyvin abstrakteilta, jopa mystisiltä. Sen sijaan niitä kustannuksia tai kielteisiä asioita ei kovinkaan hyvin yksilöidä, ja todellakin, tästäkään pake-tista sitä vaikutusarviota ei ole tehty. Sitten toinen vaihtoehto keskusteluun näyttää olevan tämä sangen lapsellinen Venäjä-kortti: ikään kuin se, että me kerromme EU:n ja meidän unionin jäsenyytemme negatiivisista seurauksista, tarkoittaisi sitä, että me haluamme Venäjän syliin, puhumattakaan siitä, että se, että me maksamme miljardeja muille maille, tarkoittaisi sitä, että me haluamme Venäjän syliin. Tämä on hyvin lapsellista argumentaatiota.

Haluaisin teiltä kysyä myös: miten unioni, joka kymmenen vuoden välein on kaatumassa ilman massiivisia pelastus- ja tukipaketteja, voisi tuoda meille turvaa?

Me pyysimme heinäkuussa eduskuntaa koolle puhumaan tästä suuresta asiasta. Te sanoitte, että poliittista teatteria. Minusta asenteenne on äärimmäistä ylenkatsetta demokratiaa ja kansan informoimista vastaan. Kysyn hallitukselta: Miksi te ette halunneet keskustella asiasta heinäkuussa? Onko Suomen itsemääräämisoikeuden puolustaminen mielestänne poliittista teatteria?

16.15 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti eduskunnan asia kutsua täysistunto koolle, mutta haluan kyllä muistuttaa kansanedustajia siitä, että kun tätä kokonaisuutta ryhdyttiin valmistelemaan Eurooppa-neuvoston kokoukseen heinäkuussa, niin kaikki se valmistelu kävi täällä eduskunnassa, sen valiokunnissa. Eduskunta on muutakin kuin tämä iso sali: sitä edustavat kaikki asiantuntijavalio-kunnat, ja viime kädessä Suomen linja muotoillaan edus-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

kunnan suuressa valiokunnassa. Tämä menettely käytiin kaikkien pykälien mukaan, sen voinevat mukana olleet kansanedustajat vahvistaa.

Tämä on erittäin tärkeä keskustelu. En haluaisi lainkaan hyväksyä vihjailuja siihen suuntaan, että tämä hallitus olisi pimittänyt eduskunnalta sen oikeutta käydä keskustelua. Pääministeri Marin sai mandaattinsa suurelta valiokunnalta, joka katsoi ja antoi neuvottelumandaatin. [Välihuutoja]

Unionin jäsenyys on Suomelle meidän alkuhetkistämme alkaen ollut turvallisuuspoliittinen valinta. Euroopan unioni on meille turvallisuusyhteisö. Se on meidän monenkeskisen kansainvälisen yhteistyön kotipesä. Se on se viitekehys, jonka myötä me edistämme demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja viime kädessä [Puhemies koputtaa] rauhaa ja vakautta, joka myöskin on tänä päivänä kyseenalaistettu. [Riikka Purra: To-della vakaata näyttää olevan!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän huomioimaan sen, että täällä puhuu yksi kerrallaan.

16.16 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on syytä muistaa kyllä se, että syy, minkä takia ylipäätään tällaiseen Euroopan laajuiseen elvytykseen ollaan menossa, on se, että meillä on sellaisia Euroopan maita, jotka ovat itse ajaneet omat taloutensa niin huonoon jamaan, että heidän kansalliset edellytyksensä tällaisiin elvytysratkaisuihin turvautumiselle ovat kovin heikot. Ongelmallista tässä koko asetelmas-sa on se, että näille maille ei tässäkään järjestelyssä olla luomassa kovinkaan hyviä kannus-teita pitää huolta siitä, että ne edes vastaisuudessa olisivat julkiselta taloudeltaan sellaises-sa jamassa, että tällainen kansallinen elvytys tulisi mahdolliseksi.

Nyt näyttää myöskin siltä, että hallitus on sallimassa sen, että Euroopan unionin keskei-siin perussopimuksiin ja niihin liittyviin artikloihin ammutaan yhä uusia reikiä — ei vä-himmin sen osalta, että meillä on kuitenkin lähdetty alun perin siitä, että no bail-out -peri-aate pitää, toisten maiden velkoja ei oteta yhteisvastuulle.

Mitä hallitus aikoo tehdä ja millä tavoin varmistaa, [Puhemies koputtaa] että vastaisuus-dessa Etelä-Euroopan mailla on [Puhemies koputtaa] riittävät kannusteet myöskin pitää omasta taloudestaan huolta?

16.17 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Tämä artikla 122, johon nämäkin päätökset liittyvät, korostaa sitä yhteistä solidaarisuutta, kun ongelmia tu-lee. Olin neuvottelemassa sitä artiklaa. Silloin ajateltiin, että sen taustaa ovat esimerkiksi suuret luonnononnettomuudet, tulvat tai muut, ja siihenkin sisältyi se ajatus, että yhdessä ollaan valmiita yhtä aluetta tai yhtä maata auttamaan. Ei se no bail-out tarkoita sitä, että ei olisi unionin jäsenmailla oikeutta auttaa hätään joutuvaa maata. Nyt tässä vain jouduttiin mittakaavassa valtavan paljon suuremman kriisin, onnettomuuden, jossa olemme, uhriksi, ja minä luulen, että sitä kukaan ei kiistä, etteikö tällainen onnettomuus olisi parhaillaan käynnissä. Kyse on siitä, onko sitä parempi hoitaa yhdessä koordinoitusti vai että jokainen säheltää omillaan, ja tässä on valittu se, että jokainen tekee omia toimia mutta myös yhtei-siä toimia.

16.18 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri nosti esille tämän oikeusperustan, artiklan 122. Jos tätä oikeusperustaa käytetään, niin sil-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

loinhan kaiken rahanjaon pitäisi liittyä nimenomaisesti tämän koronaviruksen aiheuttamiin tuhuihin. Nyt kuitenkin, niin kuin täällä on käynyt ilmi ja omissa vastauksissani myöskin, tilanne on se, että tässä tehdään finanssipoliittista elvytystä niille maille, jotka eivät enää itse kykene saamaan lainaa markkinoilta joko tarpeeksi alhaisella korolla tai kenties ollenkaan. Siinä mielessä on aiheellinen tämä huoli siitä, millä tavalla Euroopan talous nyt lähivuosina myöskin saattaa ylikuumentua, mistä ekonomistit ovat varoittaneet, kun pieniin kansantalouksiin työnnetään satoja miljardeja hetkessä. Jos ajatellaan esimerkiksi Bulgariaa, jonka bruttokansantuotteesta nämä tuet ovat 15 prosenttia, niin ajatelkaa, mikälainen talouskupla on tulossa Bulgariaan. Miksi hallitus on lähtenyt tukemaan tällaista pakettia, joka ei ole talouspoliittisesti järkevä, joka aiheuttaa seuraavan kriisin, joka tuo talouskuplan? Miksi suomalaisten veronmaksajien rahoja halutaan Etelä-Euroopan osakkeenomistajien talouskuplaan?

16.20 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Puhemies! En ota kantaa siihen, ollaanko tässä nyt aiheuttamassa ylikuumentumista vai ei. Sen aika näyttää.

Kysymykseen, pitääkö käyttää finanssipoliittikkaa tällaisen kriisin hoidossa, vastaus on kyllä se, että pelkkä rahapoliittinen elvytys ei riitä. Kyllä erittäin monet asiantuntijat ovat peräänkuuluttaneet pitkään sitä, että rahapolitiikan, rahapoliittisen elvytyksen, rinnalla tarvitaan myös finanssipoliittisia toimia. Minusta tähän ovat kaikki yhtyneet, ja se tässä nyt tehdään, ja minusta se on oikea ratkaisu.

16.21 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se, käytiinkö tästä keskustelua tässä talossa vai ei, on yksiselitteistä. Suuri valiokunta antoi itse asiassa aika tiukat eväät pääministeri Marinille, ja mielestäni hän kantoi vastuunsa erittäin hyvin ja vei Suomen viestin perille. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vei rahat!]

Suomen on erittäin hankalaa, kuten kaikki me tiedämme, olla olematta mukana silloin, kun Euroopassa tehdään koko Euroopan kattavia päätöksiä. Niin tekivät esimerkiksi perussuomalaiset 2015, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tulihan se sieltä!] kun annettiin Kreikalle 1,5 miljardia, yhdelle maalle. Ja mielestäni tämä paketti, tämä elpymispaketti, on siinä mielessä hyvä, että se koskee kaikkia maita, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] esimerkiksi Suomea. Kysynkin pääministeriltä: Voisiko esimerkiksi Suomen elpymisrahoja käyttää vaikkapa laajakaistaverkkoon tai parempiin junayhteyksiin tai [Puhemies koputtaa] biokaasun tankkausasemiin? [Mika Niikko: Maatalouteen!] Ja voivatko perussuomalaiset, jotka vastustavat sitä, kaataa tämän asian omassa maakunnassaan?

16.22 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän arvokkaana ja tärkeänä, että maan tärkein keskusteluareena, eduskunta, pohtii EU:n tulevaisuutta tämän merkittävän elpymisrahoituspäätöksen myötä mutta samalla myös — aivan oikein, kuten edustaja Kalmari meitä viitoittaa — pohtii kansallisesti yhdessä maan hallituksen linjausten pohjalta sitä, mihin tämä Suomen saanto-osuus tullaan lähivuosina käyttämään.

Kysymys on merkittävästä rahakokonaisuudesta, jonka osalta pääviesti on: tarvitaan uutta kasvua, tarvitaan uutta työtä. Edustajan mainitsemat esimerkit ovat varsin potentiaalisia kohteita, kun ajatellaan sitä, mistä Suomen ja sitä kautta koko Euroopan uuden kasvun eväät voisivat löytyä. Siinä avainsanana varmasti lienevät tässä hallituksessa omalla vastuualueellani olevat tutkimuksen ja kehityksen määrärahat, jotta syntyy uusia ideoita ja

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

sitä kautta uutta työtä. Ja uskon, että Suomen tähänkin asti vahvat kivijalat — teknologinen osaaminen, [Puhemies koputtaa] digitalisaatio ja ennen kaikkea suomalaiset luonnonvarat, metsät etunenässä — ovat tästäkin paketista hyötymisen [Puhemies: Aika!] kärkisi-joilla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä kaksi puheenvuoroa tähän kysymykseen.

16.23 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä salissa kerta toisensa jälkeen vähätellään EU:n elpymisrahaston merkitystä ja oikeastaan välillä ihan koko EU:ta, on pakko todeta, että Suomi on pieni, vientivetoinen maa Euroopassa ja Euroopan talousalueen reunamailla. Suomelle se, että Euroopan markkinat elpyvät koronan jäljiltä, on välttämättömyys. Samoin meille on tärkeää, että Euroopassa on rauha. Maailmalla myllertää, ihan meidän naapurissamme. EU on alun perin rauhan liitto, ja siinä EU on todella onnistunut.

Ministeri Vanhanen, voisitteko te vielä kerran kerrata, millainen isku olisi suomalaisille yrityksille, jos Euroopan markkinoita ei saada elpymään? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole vaikutusarviota!]

16.24 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Myöskään tämän elvytyspaketin kaikkivoipaisuutta ei pidä yrittää todistaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on totta!] EU:n markkina-alueen elpymisen on monesta asiasta kiinni. Se on rahapolitiikasta kiinni, se on ennen muuta kiinni koronan vastaisista toimita terveydenhoidossa, siitä, miten yhteiskuntia johdetaan, mutta varmasti on vaikutusta sillä, millä johdonmukaisella yhteisellä tavalla myös tämmöistä perinteistä elvytystä järjestetään, ja siitä tässä on kyse.

Meidän viennistä 50—60 prosenttia suuntautuu EU:n alueelle. Me olemme yksi vientiriippuvaisimpia maita koko Euroopan unionissa, ja jokainen tilaus, joka sieltä jää kysynnän puutteen vuoksi saamatta, näkyy meillä työmahdollisuuksissa ja työpaikoilla.

Tätä kriisiä ei ole todellakaan vielä voitettu. Hallituksen puolella seurataan kylmä hiki päässä sitä, [Puhemies koputtaa] miltä vientitilastot näyttävät, minkälaisia lomautuspäätöksiä tulee. [Puhemies koputtaa] Kaikki pitää tehdä sen eteen, että viennille avautuisi tilaa, ja yhteinen eurooppalainen elvytys [Puhemies: Aika!] on yksi tärkeimmistä keinoista tähän.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, ja vielä edustaja Vallin, ensimmäisen kysymyksen esittäjä.

16.26 **Veikko Vallin ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Italian mafian vastainen tutkimusvirasto on kommentoinut, että miljardeja euroja virtaa Eurooppaan ja Italiaan eikä mafia katso vain sivusta, se sukeltaa rahamereen — näin siis tämä tutkimusvirasto on lausunut. Euroopan poliisivirasto on todennut, että riski ei rajaudu ainoastaan Italiaan. Italian mafia on syyllistynyt EU-maissa tämäntyyppisiin rikoksiin, joissa kohteina ovat olleet erityyppiset EU-avustukset.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Arvoisa hallitus, hätäjarrumekanismista huolimatta kynnys puuttua yksittäisen maan varojen käyttöön on korkealla. Miten te kuvittelette pystyvänne estämään varojen väärinkäytöt?

16.26 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä kysymys, koska myös me olemme erittäin kiinnostuneita siitä, että rahat menevät oikeisiin kohteisiin. Vain sillä tavalla me varmistamme Euroopan laajuisen elpymisen ja oikeat kohteet, [Jussi Halla-aho: Ja sitten se vastaus!] digitalisaation ja kestäväen kasvun.

Ihan normaalissakin budjetin rahanjaossa on aina lähtökohta, että väärinkäyttöihin puututaan ja tarkkaan katsotaan, mihin rahat menevät. [Perussuomalaisen ryhmästä: Miten?] Ensimmäisistä vastuu on tietysti jäsenmaalla itsellään, [Naurua] myös komissio valvoo, ja esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimissa, jossa on suomalainenkin jäsen mukana, seuraa rahojen käyttöä ja tekee siitä raportteja.

Minä en vähätelisi tätä hätäjarrua. Siinä on siis kysymys siitä, että jokainen jäsenmaa, mukaan lukien Suomi, joutuu tekemään tästä varojenkäytöstä niin sanotun kansallisen elpymissuunnitelman, joka tullaan käsittelemään neuvoston kokouksessa. Jäsenmaat siis yhdessä ensin hyväksyvät joka ikisen jäsenmaan kansallisen elpymissuunnitelman, ja sen jälkeen kun varoja ryhdytään käyttämään, jos käy ilmi, että varat menevätkin esimerkiksi väärin taskuihin tai järjestäytyneelle rikollisuudelle tai mitä tahansa, [Puhemies koputtaa] niin tällöin yhdenkin jäsenmaan näin esittäessä varojen maksatus voidaan keskeyttää. [Puhemies: Aika!] On tämä aikamoinen takalukko, [Puhemies: Aika!] ja sitä voidaan tarvittaessa käyttää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä oikeusministeri Henriksson.

16.28 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä, että edustaja kysyy tätä. EU:ssa on syntymässä myös uusi syyttäjävirsta, EPPO, johon myös Suomi lähtee nyt mukaan. Tämän syyttäjävirstan toimiala on valvoa juuri sitä, että tämmöisiä väärinkäytöksiä ei synny eikä EU:n varoja käytetä väärin asioihin, ja sen takia Suomi on osallistunut tähän yhteistyöhön ja tekee sen hyvin vakavasti. Tarkoituksena on saada rosvot kiinni. Sen takia jokaiseen EU-maahan, joka on tässä mukana, tulee juuri näihin asioihin perehtynyt syyttäjä.

Juttelin toissa päivänä EU:n pääsyyttäjän Laura Kövesin kanssa puhelimitse. Täällä ollaan hyvällä saralla menossa hyvään suuntaan, ja tarkoitus on tietenkin se, että haluamme suojella veronmaksajien varoja koko EU:ssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys talouspolitiikan linjasta (Petteri Orpo kok)

Suullinen kysymys SKT 98/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Seuraava kysymys, edustaja Orpo.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Keskustelu

16.29 **Petteri Orpo kok:** Arvoisa herra puhemies! Olin eilen Kuntamarkkinoiden puheenjohtajapaneelissa, ja siellä kaikki viisi hallituspuolueiden puheenjohtajaa ilmoittivat, että hallitusohjelman tavoitetta 75 prosentin työllisyysasteesta ei tulla saavuttamaan — aika merkittävä tieto. Se herättää kysymyksen, että mihin hallituksen talouspolitiikka nojaa. Jos tämä työllisyyden tie on siis hylätty, nojaako se silloin jatkuvaan velkaantumiseen, verojen kiristymiseen vai leikkauksiin?

Meille kokoomukselle edelleen kaikkein parasta olisi työllistymisen tie. Me emme haaveile kuuden tunnin työpäivästä vaan siitä, että jokaisella suomalaisella olisi työpäivä.

Arvoisa valtiovarainministeri Vanhanen, mikä on hallituksen talouspolitiikan linja? Onko se joku näistä kolmesta, vai voisiko se kuitenkin olla se työllistymisen tie ja siis vähintään 75 prosentin työllisyysaste?

16.30 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo kevään lopulla, vai oliko se kesän alussa, hallitus joutui toteamaan sen, että tilanteessa, johon olemme ajautuneet, hallituksen tavoite siitä, että vuonna 23 valtiontalous olisi tasapainossa, ei voi toteutua, vaan uusi tavoite asetettiin vuoteen 2030. Sehän pitää jo sisällään sen, että kun sen talouden tasapainottamisen tärkein yksittäinen tekijä oli työllisyysasteen voimakas nousu, niin ei se tällaisessa tilanteessa, jossa talous menee alaspäin, ole toteutumassa.

Talouspolitiikan peruslinja, joka nojaa työhön, talouskasvuun, ei ole mihinkään poistunut, mutta talouskasvun aikaan saamiseksi ja työllisyyden aikaan saamiseksi tietysti pitää ensin hoitaa tämä korona alta pois. Se luo perusedellytyksen sille, että ylipäätään talouskasvun tielle voidaan palata. Hallitus on tekemässä budjettiriihessä niitä rakenteellisia päätöksiä, joilla luodaan edellytyksiä työllisyyden nopeammalle kasvulle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.31 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tarvitaan niitä työllisyystoimia.

Arvoisa pääministerin sijainen, eilisessä paneelissa te moitiskelitte minua siitä, että olen niin synkkä, että synkistelen. Se on vain sillä tavalla, että tunnelma on pilalla ja synkkä. Se on sitä Kaipolassa. Se on sitä niillä Finnairin työntekijöillä, jotka eivät pääse töihin. Se on sitä kunnissa ja kuntapäätäjillä, kuntien työntekijöillä, jotka ovat huolissaan työpaikoistaan ja kuntien taloudesta. Se on sitä niillä 420 000 ihmisellä, jotka ovat työttömiä tällä hetkellä. Heidän takiaan minä synkistelen ja aion synkistellä ja kysyä, missä ne työllisyystoimet ovat, niin kauan, kunnes me saamme talouden kasvuun ja työpaikkoja.

Korona ei ole syy jättää tekemättä, vaan korona on, hyvä hallitus, syy tehdä vielä enemmän. Arvoisa pääministerin sijainen, onnittelen teitä tehtävästänne ja vastuusta ja kysyn: Muuttuuko hallituksen linja? Aiotteko te ryhtyä tekemään ryhdikkäitä päätöksiä?

16.33 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä, edustaja Orpo, että otitte puheeksi tämän, että onko politiikan ta-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

voite toivon vai toivottomuuden tie. Meidän päättäjien tehtävä on kyllä juuri tämänkaltaisina synkkinä, poikkeuksellisen sumuisina ja erityisen epävarmoina aikoina luoda teoillemme ja puheillemme myös tulevaisuudenuskoa.

Ennen kaikkea maan hallitusta sopii mitata, aivan oikein, niin tällä kuin kaikilla aiemmillä hallituskausilla hallituksen teoilla. On selvää, että lähipäivinä kohti ensi viikon budjettiriihtä me käytämme kaiken ajan ja osaamisen sen hyväksi, että tämä hallitus on suomalaisen työn ja yrittäjyyden ja sitä kautta suomalaisen hyvinvoinnin hallitus.

Mitä tulee aiemmassakin kysymyksessänne esittämääne huoleen työllisyysasteesta, syntyy harha, että ikään kuin maan hallitus loisi työpaikkoja. Luulen, että te, edustaja Orpo, tiedätte aivan yhtä hyvin, että suomalaiset yritykset tekevät niitä työpaikkoja, ja meidän tehtävämme tulevaisuususkon lisäksi on luoda toimintaympäristöön vakautta, [Puhemies koputtaa] ennustettavuutta sekä työn teon ja vastaanottamisen kannusteita.

16.34 Pihla Keto-Huovinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kriisissä valtion johtamisen täytyy olla iskussa. Hallitus ei ole kuitenkaan kyennyt nimittämään talouden kannalta tärkeimpään tehtävään, valtiovarainministeriön ykkösvirkaan, Hetemäelle seuraajaa. Loppuvuosi mennään sijaisjärjestelyillä, koska poliittinen nimityspalapeli näyttää tätä vaativan. Samaan aikaan useat muut nimitykset ovat menneet tehtäväkohtaisen pätevyyden kannalta erikoiseen suuntaan.

Ministeri Ohisalo, totesitte vuonna 2016, että poliittiset virkanimitykset ovat ongelma. Sisäministeriön kansliapäälliköksi valittiin kuitenkin vihreiden jäsen, jolla ei ole kokemusta turvallisuusviranomaisten töistä. Eilen uutisoitiin, [Puhemies koputtaa] että keskusrikospoliisin päällikön hakukriteereitä muutetaan tavalla...

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kysymyksen pitäisi liittyä maan talouden hoitoon.

...joka suosii muiden kuin turvallisuustehtävissä pätevoityneiden kokemusta...

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Arvoisa edustaja, kysymyksen pitäisi liittyä maan talouden hoitoon.

Kyllä, tällä on merkitystä, nimenomaan sillä, että hallitus ei kykene nimittämään näihin tärkeisiin tehtäviin henkilöitä. [Puhemies: Sitten kysymys!] — Ministeri Ohisalo, hyvä hallitus, onko tarkoituksenne seuraavaksi nimittää kovan rikollisuuden torjunnan tärkeimpään tehtävään joku muu kuin kovan rikollisuuden torjunnan ammattilainen? Oikeusvaltiossa pitäisi olla itsestänselvyyttä, että valinnat tehdään pätevyyden perusteella.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean, että tämä kysymys ei nyt liity tähän keskustelunaiheeseen. Mennään seuraavaan.

16.35 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä hallitus, puheet eivät riitä. Nyt tarvitaan tekoja. Paikallinen sopiminen on yksi keskeisimpiä keinoja työllisyyden vahvistamiseksi ja nykyistenkin työpaikkojen turvaamiseksi. Työministeri Haataisen valtiosihteerin johtama työryhmä on valmistellut asiaa hallitukselle jo vuoden.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Eilen uutisoitiin, että tästäkään hallituksen työstä ei valitettavasti tule tulosta vaan työryhmän työ on lässähtänyt kasaan.

Suomessa on jopa 300 000 palkansaajaa ja noin 50 000 yritystä, jotka eivät saa huonosakaan suhdannetilanteessa sopia omista työehdoistaan ja työkohtaisista joustoista pelastaakseen työpaikkansa ja toimeentulonsa. Tämä vääryys pitää korjata ja sallia paikallinen sopiminen kaikille työntekijöille kaikissa yrityksissä. Työministeri Haatainen, tuottehan te vastuullisena ministerinä, työllisyydestä huolissaan olevana ministerinä, budjettiriiheen esityksen paikallisen sopimisen laajentamisesta, vaikka ay-liike sitä vastustaa?

16.37 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä paikallisen sopimisen kysymys on pitkään ollut tapetilla ja valmisteluissa, ja jo edellisen vaalikauden aikana sitä valmisteltiin, mutta valitettavasti siitä ei valmista tullut. Hallitusohjelmassa on todettu, että paikallista sopimista tullaan lisäämään, mutta niin, että se perustuu keskinäiseen luottamukseen ja siihen, että se on myös tehty näiden työ- ja virkaehtosopimusten kautta, ja tulen tätä työtä edelleen jatkamaan. Tiedämme, että tässä on erilaisia intressiristiriitoja ja erilaisia näkemyksiä eri osapuolilla, ja se on päivänselvää, tämä ei ole mihinkään tästä kadonnut, mutta siitä huolimatta, että näitä ristiriitoja on, olen edelleenkin toiveikas, että voimme tässä asiassa edetä ja löydämme ratkaisun. Meillähän on olemassa muun muassa teknologiateollisuudesta esimerkkejä siitä, että paikallista sopimista voidaan hyvinkin tehdä, [Puhemies koputtaa] ja tämän asian eteenpäin viemiseksi teen kaikkeni.

16.38 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä kuultiin, niin hallitus on luopunut työllisyystavoitteestaan, mutta sen sijaan menoista te ette ole luopuneet. En ole kuullut yhtään sellaista puheenvuoroa, jossa hallitus olisi todennut, että tiettyjä menoja ei nyt voida lisätä, muun muassa kunnille. Juuri äsken todistitte, että teidän hallituksenne on suomalaisen työn ja yrittäjyyden hallitus. Tällä hallitusohjelmalla, jonka te olette tehneet, te ette voi olla tämän tyyppinen hallitus, joten kysynkin: aiotteko avata hallitusohjelman tässä talouskriisissä siten, että se tukee suomalaista työtä ja yrittäjyyttä?

16.39 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee talouspolitiikan linjaan ja siihen päätöksentekoon, joka hallituksellakin on edessä budjettiriihessä, politiikan taidon yksi tärkeä osa-alue on se, että sitä tehdään kulloisessakin ajassa. Joudun kysymään teiltä, retorisesti vähintäänkin, olisitteko toimineet toisin näinä kriisikuukausina globaalien pandemian aikana suhteessa esimerkiksi siihen elvyttävään politiikkaan, jota olemme tehneet ja pitäneet Suomen talouden pyöriä pyörimässä ja jolla tavalla aiomme myös jatkaa pelastaaksemme suomalaisen työn, tukeaksemme suomalaista yrittäjyyttä [Ville Tavio: Italian!] ja myös vahvistaaksemme suomalaisten hyvinvointia tästä eteenpäin.

Se on selvää, että tilannekuva on muuttunut, eikä Suomen kannata luopua pitkäjänteisesti korkean työllisyysasteen tavoitteesta, siis vähintäänkin 75:stä. Toivon, että täällä on kansanedustajia, jotka tavoittelevat sitä vielä korkeammalle, mutta maailmantalouden realiteeteille ei hyväkään hallitus voi mitään, ja siksi ajassa tehtävä politiikka tarkoittaa tilanearvion tarkistamista. [Puhemies koputtaa] Mutta ei, uusien työpaikkojen luomisen tavoitteesta ei kukaan ole tinkinyt.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

16.40 **Terhi Koulumies kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen huolissani siitä, että suomalaiset kansalaiset ja työntekijät ovat tässä korona-aikana jakautuneet kahteenkin eri leiriin. On niitä, joilla on turvattu, hyvä työmarkkina-asema, ja sitten on niitä, jotka ovat kärsineet tästä kriisistä enemmän, varsinkin nuoret ja keikkatyötä, tuntityötä tekevät työntekijät. Tuntuu siltä, että heillä on nyt aika synkkä näkemys tulevaisuudesta. He kokevat, että he ovat syrjäytymässä työelämästä, heillä on toimeentulo-ongelmia ja kaiken lisäksi, kun ajattelee tulevaisuutta, niin nämä hallituksen toimet, menojen lisääminen ja Suomen velkaantuminen, tulevat aika rankasti koskettamaan juuri tätä väestöryhmää tulevaisuudessa. Olen saanut tällaista palautetta, että he kokevat, että onko heillä Suomessa tulevaisuutta. Heillä ei ole työtä, ei ole työnäkymiä tulevaisuudessa ja heillä tulee olemaan tosi korkea veroaste tämän kaiken rahoittajina. [Puhemies: Kysymys!] Haluaisin tietää, mitä te konkreettisesti olette siellä hallituksessa tehneet ja suunnitelleet tämän väestöryhmän aseman parantamiseksi.

16.41 **Opetusministeri Li Andersson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja nosti esille erityisesti nuorten aseman työmarkkinoilla ja nuorten työllistymisen. Haluan painottaa, että osa niistä menolisäyksistä, mitä tämä hallitus tekee, on nimenomaan investointeja nuorten koulutukseen ja sitä kautta myöskin nuorten työllistymisedellytysten parantamiseen ja nuorten tulevaisuudenuskoon.

Kiinnitin huomiota siihen, että täällä todettiin, että korona ei ole syy jättää tekemättä — en voisi olla enempää samaa mieltä. Yksi keskeinen uudistus, mikä ollaan viemässä eteenpäin, on esimerkiksi oppivelvollisuuden laajentaminen, jolla nimenomaan vahvistetaan nuorten koulutustasoa ja sitä kautta myöskin parannetaan nuorten työmarkkinaedellytyksiä. Vahva panostus, vahva investointi nuorten tulevaisuuteen, ja siitä pidetään kiinni koronasta huolimatta.

16.42 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Kyllä se niin on, että tällaisina aikoina työllisyyden ja talouspolitiikan linjan yhteensovittaminen on hyvin hankalaa, etenkin kun huomataan se, että valtio on velkaantunut huomattavasti tämän taudin hoidon kanssa ja meillä on se liikkumatila kaventunut kaiken aikaa.

Pohdin vain sitä, voisimmeko me, kun tulevan vuoden budjettia valmistellaan, joka momentin osalta pohtia se työllisyysvaikutus, lisätä se sinne budjettiin, laskea se sieltä auki. Sen avulla kansanedustajat saisivat näkemyksen siitä, miten kukin momentti voi vaikuttaa työllisyyteen.

Sitten, jos ajatellaan, että meidän pitäisi saada Suomeen investointeja, niin voisiko olla tällainen väliaikainen vapaa poisto-oikeus? Voitaisiinko sitä pohtia? Ja työntekijäpuolelle täytyisi saada myöskin jotakin, joten siellä saattaisi olla työtulovähennyksen nosto yksi hyvä toimenpide-ehdotus. Voisiko näitä pohtia budjettineuvotteluissa?

16.43 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kysymyksen näkökulma oli aivan oikea. Poisto-oikeuden osalla hallitus on jo tehnyt esityksiä ja vahvistanut sitä ja luo sillä edellytyksiä investointien vauhdittamiseksi.

Budjetti kokonaisuudessaan — siitä voidaan keskustella, kuinka paljon se työllisyyttä lisää, kuinka paljon se, kun se rahoitetaan veroilla, sitä kautta myös rajoittaa kansalaisten toimintaa. Mutta kokonaisuudessaan me uskomme siihen Suomessa, että kun me olemme hyvinvointiyhteiskunta, jossa julkisella sektorilla on valtavan suuri rooli koulutuksesta

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

huolehtimisessa, terveydenhoidosta huolehtimisessa, hyvästä hallinnosta huolehtimisessa, niin tämä luo yhteiskuntaan sellaiset talouden, myös yksityisen talouden, toimintaedellytykset, että se loppuvaikutukseltaan on työllisyyden ja talouskehityksen kannalta myönteinen. Tämä on [Puhemies koputtaa] tämän järjestelmän, voi sanoa, konseptiratkaisu, joka on tehty jo vuosikymmeniä sitten, ja koko ajan sitä pitää kehittää.

16.45 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen tärkeimpiä tehtäviä on todellakin luoda uusia työpaikkoja Suomeen ja auttaa yhä enemmän ihmisiä nousemaan työelämään. Tässä keskustelussa on tärkeää muistaa se, että se, miten ihmisillä menee, heijastuu suoraan siihen, miten meidän taloudellamme menee. Aivan liian moni nykyään väsyty työlämään, aivan liian moni joutuu sairauslomalle mielenterveysyiden vuoksi. 60 000 ihmistä — se on luku, mitä hallitus tavoittelee päätösperäisiä työpaikkoja, mutta se on myös luku ihmisistä, jotka ovat tällä hetkellä työkyvyttömyyseläkkeellä mielenterveysongelmien vuoksi. Me säästysimme suurelta inhimilliseltä murheelta ja suurelta kansantaloudelliselta taakalta, mikäli me pystyisimme auttamaan ihmisiä jaksamaan elämässä, jaksamaan työelämässä. Kysynkin hallitukselta: voisimmeko me ottaa työllisyystoimien kärkeen työllisyys- ja talouspolitiikkaan ihmisten jaksamisen ja mielenterveyden?

16.46 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä erittäin tärkeästä kysymyksestä. Tämä on erittäin ajankohtainen kysymys, sillä itse asiassa ensimmäistä kertaa viime vuonna mielenterveysongelmat olivat suurin syy, minkä takia ihmiset jäivät ennen aikaisesti pois työelämästä eläkkeelle tai muuten. Aikaisemmin ne ovat olleet tuki- ja liikuntaelinsairauksia.

Meillä on hallituksessa työhyvinvoinnin kehittämisohjelma, ja sen lisäksi olemme myöskin lisäämässä toimia osatyökykyisten henkilöiden tukemiseen, koska ajattelemme, että nimenomaan se on tärkeää, että kun ihminen väsyty työssä, uupuu työssä, tulee mielenterveyden pulmia, niin ratkaisu ei välttämättä ole se, että ihminen syrjäytetään täysin pois työelämästä vaan että hänet pidetään mukana työelämässä, edes sitten osittain.

Pidän erittäin tärkeänä sitä, että kun hallituksessa seuraamme erilaisia mittareita, niin myös työhyvinvointi, työssäjaksaminen ovat niitä mittareita, joilla esimerkiksi työllisyyttä mitataan, koska meillä ei ole tässä tilanteessa varaa päästää työelämästä pois yhtään ihmistä.

16.47 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvinvoinnin ensimmäinen edellytys on se, että yhteiskuntaan syntyy uutta, tuottavaa työtä. Mikään työmarkkinauudistus tai sosiaaliturvauudistus ei auta, jos tämä edellytys ei täyty. Avainasemassa on Suomen talouden kivijalka eli vientiteollisuus, jolla ei tällä hetkellä mene kovin vahvasti. Palvelualojen työllisyyden kannalta taas on keskeistä, että tavallisilla ihmisillä on ostovoimaa. Kysyisin: Parantavatko hallitusohjelman poikkeuksellisen kunnianhimoiset hiilineutraalisuustavoitteet näitä teollisuuden kilpailuedellytyksiä? Millä tavoin hallitus aikoo edistää sitä, että asumis- ja liikkumiskulut laskisivat, jolloin tavallisille ihmisille jäisi enemmän tuloistaan käteen ja tämä lisäisi myös työn vastaanottamisen kannustavuutta?

16.48 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaamme, edustaja Halla-aho, tismalleen saman tilannekuvan siitä, että suoma-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

laisen hyvinvoinnin pohja on työn tekeminen ja sitä kautta tietysti myös työllistäminen: se, että on työnantajia, jotka tarjoavat työtä — ei yksin julkinen sektori siis. Kuvailitte ikään kuin — ainakin jos oikein ymmärsin — Suomen kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa kenties ongelmaksi suomalaisten työelämälle, työllistymiselle ja sitä kautta kansantaloudelle. Minun ymmärtääkseni suomalainen teollisuus on ymmärtänyt poikkeuksellisen hyvin yhteiskuntavastuunsa ja on hyvin aloitteellinen ja myönteinen siinä, että haluaa muuttaa omaa teollisuuden tuotantotapaansa ympäristöllisesti kestävämpään suuntaan. Mutta asialla on myös toinen puoli, joka on minusta innostava ja varsin kiinnostava: Suomessa on poikkeuksellisen korkeatasoista osaamista hyvän koulutuksen ja tutkimuksen ja kehityksen johdosta, niin että me voisimme olla itse asiassa paljon kokoamme suurempi ratkaisija globaaleissa ilmastokysymyksissä. Ja mitä se tarkoittaa? Se tarkoittaa osaamisemme viemistä maihin, jotka ovat [Puhemies koputtaa] todellisia ilmastonmuutoksen ratkaisijoita, kuten Kiina, ja tämän myötä [Puhemies: Aika!] se tarkoittaa Suomeen myös työtä ja yrittäjyyttä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä kaksi kysymystä tähän kysymykseen.

16.49 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyys on tämän hallituksen kivijalka, ja väitän, että iso osa niistä päätöksistä, jotka hallitus on viimeisen puolen vuoden aikana tehnyt, liittyy nimenomaan työpaikkojen pelastamiseen ja työllisyyteen. Esimerkkinä tästä on kuntatalous, ja olen itse tyytyväinen, että nyt myös kokoomuksen puheenjohtaja Orpo on siihen herännyt. Silloin kun hallitus viime keväänä tuki kuntien taloutta, Orpo totesi, että tämä on vastuuton rahalinko. Mutta se oli aivan välttämätöntä, kuntien resurssien turvaaminen oli välttämätöntä myös työllisyyden kannalta, jotta yrityksillä ja kuluttajilla säilyy luottamus siihen, että korona pidetään hallussa. Lomautusten joustavoittaminen, yritysten maksujen alentaminen ja ennen kaikkea nyt se, että taloutta tuetaan ja elvytetään — mennään nimenomaan työllisyys edellä. Mutta sen lisäksi tarvitaan nyt myös täsmätoimia, jotta tämä 30 000 laskennallisen työpaikan tavoite saadaan täyteen.

Katse kannustinloukkuihin, ja siellä, arvoisa puhemies, nostaisin yhden esiin: päivähoitomaksut. [Puhemies koputtaa] Se on erityisesti isoissa kaupungeissa. [Puhemies: Aika! Kysymys!] Sopiiko pääministerin sijaiselle, että päivähoitomaksuja tarkistetaan alaspäin?

16.51 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Miten mukavaa, että voimme hallituksena juuri tämän tyypisistä kysymyksistä lähipäivinä yhdessä neuvotella: mistä löytyvät parhaat tavat löytää suomalaisille kannustavuutta vastaanottaa työ. Ja erityisenä yhteisenä hallituksen tärkeänä liimana on nimenomaan myös suomalaisten lapsiperheiden arki ja taloudellinen toimeentulo, johon myös kysyjä varmasti osaltaan viittasi.

Mitä tulee siis koronaan ja talouteen, niin rohkenen väittää, että koronan hyvä hoito on tällä hetkellä parasta suomalaista talouspolitiikkaa. Ei ole sattumaa, että hallitus on erittäin kunnianhimoisesti ja määrätietoisesti halunnut olla vahvistamassa esimerkiksi testaamisen määrää ja jonojen purkamista, jotta suomalainen työelämä ei pysähdy, jotta yhä useampi säilyisi terveenä ja sitä kautta talouden pyörät pyörimässä.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Mitä tulee yksittäisiin keinoihin, juuri vastaavan kaltainen toimi, varhaiskasvatusmaksujen alentaminen, tehtiin viime vaalikaudella. Sen myötä muistaakseni liki 7 000 perhettä päätyi niin kutsuttuun nollamaksuluokkaan, maksuttoman varhaiskasvatuksen piiriin, ja ainakin sillä päätöksellä aikanaan [Puhemies koputtaa] oli kyllä positiivisia työllisyysvaihtokutsia, [Puhemies: Aika!] joten siltä osin ei hullumpi idea.

16.52 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministerin sijainen! Oikeastaan korukielen, kauniiden sanojen sijaan tarvitaan konkretiaa ja tekoja.

Luen lainauksen eilisestä Kalevasta: ”Hallitus ei ole vielä tehnyt yhtään vaikuttavaa työllisyystoimintaa, ainoastaan perunut tehtyjä. Budjettiriihi on vedenjakaja, jossa suunnan täytyy muuttua. Työllisyystoimien pohjaksi sopii valtiovarainministeriössä laadittu työllisyyspaketti, jonka arvioidaan kasvattavan työllisyyttä noin 60 000 hengellä. Paketti on kunnianhimoinen kokonaisuus, mutta pikemminkin minimi kuin maksimi.” Hyvät, arvoisat ministerit, tämä ei ollut kokouksen puoluekokouksesta, tämän on kirjoittanut entinen pääministeri Juha Sipilä. Viisaita sanoja. 60 000 on hyvä alku. Nyt ei riitä se, että te puhutte luovanne näkymän 30 000 työpaikkaan. Arvoisa pääministerin sijainen, allekirjoitatko te edeltäjänne viisaat sanat?

16.53 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä me olemme siitä ihan samaa mieltä, että Suomi voi nousta tästä vakavasta kriisistä, jonka tilannekuva on edelleen siltä osin epäselvä, että me emme voi kertoa kansalaisille tai käydä tässä salissa keskustelua siitä, milloin se loppuu. Yhteinen tilannekuva on siitä, että työ on paras lääke.

Vielä senkin lisäksi, päätösperustaisten työpaikkojen, joihin siis hallitus on sitoutunut, esittävänä niille vankan pohjan budjettiriihen myötä 30 000:n osalta ja jatkaa sen jälkeen uralla, jonka mainitsitte edustaja Sipilän kirjoittaneen, siitä huolimatta toistan yhä äskeisen viestini: Käsitykseni mukaan juuri nyt, näinä viikkoina ja lähikuukausina, sittenkin tärkeintä talouspolitiikkaa on luoda riittävän vakaa toimintaympäristö yrityksille, kyllä, tehdä päätökset pohjasta päätösperustaisille työpaikoille ja vielä näitäkin enemmän estää koronan toinen aalto, joka on meidän taloudellemme pahinta myrkkyä, mitä olla ja saattaa. Siksi testaaminen, siksi vastuullinen yhteinen käytös, siksi rajoitustoimenpiteet, [Puhemies koputtaa] jos sellaisia tarvitaan — ne ovat kaiken a ja o, jotta Suomen talous voi pelastua.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys mielenterveyspalveluiden parantamisesta (Antero Laukkanen kd) Suullinen kysymys SKT 99/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Seuraava kysymys, edustaja Laukkanen.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Keskustelu

16.54 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Tänään vietetään kansainvälistä itsemurhien ehkäisyäpäivää. Sen tavoitteena on pitää esillä sanomaa siitä, että itsemurha on estettävissä.

Moni elää tänäänkin mielellisessä pimeydessä ja epätoivossa. Joka neljäs suomalaisista kokee koronan vaikuttaneen kielteisesti omaan mielenterveyteensä, ja lähes 90 000 suomalaisella on ollut kevään, kesän aikana itsetuhoisia ajatuksia. Kolme neljästä itsemurhan tehneestä on miehiä, joiden on usein naisia vaikeampaa hakea apua.

Itsetuhoisiin ajatuksiin haetaan ja saadaan apua vaihtelevasti. Kaikenikäisten mielenterveyspalveluissa tulee edistää matalan kynnyksen, ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen periaatteella toteutettavia palveluita. Potilaan tulisi päästä lyhytpsykoterapiaan tai muun psykososiaalisen tuen piiriin mahdollisimman pian. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: Aikooko hallitus panostaa matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin perusterveydenhuollossa? Miten ja milloin?

16.56 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koska vastuuministeri Kiuru ei ole paikalla, voin vastata tähän kysymykseen yleisellä tasolla, koska aihe on hyvin koskettava ja merkittävä. Uskon, että tämä eduskuntasali kaikkineen haluaa lähettää suomalaisille viestin tulevaisuudentoivosta ja ottaa osaa kaikkien niiden elämään, joita on kohdannut lähimmäisen tämänkaltainen teko.

Olen hyvin mielissäni, että voin kertoa eduskunnalle, että tämän hallituksen ohjelmassa on painavana kirjauksena, ja myös euromääräisesti sitä on tuettu, kansallinen mielenterveysstrategia, joka ulottuu parempaan mielenterveyteen — siis paremmin voivaan Suomeen — ja parempiin mielenterveyspalveluihin aina vuoteen 2030 asti. Mutta tähän liittyy myös juuri erityisesti itsemurhien ehkäisyyn ja ennaltaehkäisyyn kohdistuva toimintaohjelma, jonka määrärahat on tarkoitus kohdistaa niille alueille, joilla näemme erityistä riskiä ja tilastonousua, koska edustajan kuvaama tilanne nyt koronan myötä on juuri valitettavasti menossa huonompaan suuntaan. Tuo määräraha on liki 5 miljoonaa euroa, ja pidän sitä oikeutettuna kohteena samalla, kun muistutan siitä, [Puhemies koputtaa] että tärkeintä mielenterveystyötä on lähimmäisestä välittäminen ja kaikki palvelut, joiden voimme katsoa ennaltaehkäisevän tämänkaltaisia ratkaisuja.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Koska vastuuministeri puuttuu, siirrymme seuraavaan kysymykseen.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys tapahtuma-alan tukemisesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 101/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Harkimo.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Keskustelu

16.58 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies! Tapahtumateollisuus on kuollut, kun hallitus sulki tapahtumat ja kielsi ne 13.3. Tapahtumateollisuuden liikevaihto on 2,3 miljardia vuodessa, nyt siitä on hävinnyt 80 prosenttia. Tapahtumateollisuus työllistää 9 000 henkilöä ja tapahtumissa 136 000 henkilöä. Tämänhetkiset tukitoimet eivät yllä siihen, että tapahtumateollisuus säilyisi hengissä. Kysynkin teiltä, ministeri Lintilä: meinaatteko tehdä tälle asialle jotain?

16.58 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Erittäin iso ongelma, erittäin iso kysymys. Edustaja Harkimo hiukan vähätteli. Muistelsin, että tapahtumateollisuus, joka kävi tapaamassa keskiviikkona meitä useita mielenosoituksessa, ilmoitti, että heillä on 20 000 työntekijää ympäri vuoden, eli erittäin iso työllistäjä.

Mistä on tällä hetkellä löydetty sitten rahallista apua? Me olemme Business Finlandin kautta rahoittaneet, ely-keskusten kautta rahoittaneet ja myös kustannustuen kautta. Oli erittäin hienoa, että nämä tapahtumajärjestäjät yhdistyivät, eli aiemmin niitä oli paljon pieniä, nyt ne ovat yhdessä. Olen kutsunut heidät ministeriöön käymään keskustelua. He ovat tehneet oman esityksensä siitä, mitkä olisivat niitä keinoja, joilla heitä voisi parhaiten tukea. Ongelma on tietyllä tavalla se, että heitä tulee hyvin erilaisilta sektoreilta, ja tämä on varmaan yksi sellainen asia, jota meidän täytyy tässä pohtia vielä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.58 **Heikki Autto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tapahtuma-ala on valtavissa vaikeuksissa. Samoin on suomalainen matkailuala. Suomalainen matkailuala kannatteli kansantalouttamme ja loi tulevaisuudenuskkoa oikeastaan koko sen finanssikriisin jälkeisen ajan, jolloin muu kansantalous vaelsi aika hankalassa näkymässä.

Matkailuala tarvitsisi nyt tänään kuitenkin hallitukselta jämäköitä päätöksiä siitä, miten tuleva talvisesonki turvataan. Kysymys on miljardien liikevaihdosta pelkästään joulun ja tulevan talven osalta, ja haluaisin kysyä nyt pääministerin sijaiselta, miten hallitus tulee työskentelemään. Lapin kauppakamarin matkailuvaliokunta on arvioinut, että mikäli päätökset viivästyvät ensi viikkoon, on se jo täysin liian myöhäistä. Eli tämä hallituksen viivyttely asian ratkaisemisen kanssa uhkaa tuhansia ja tuhansia työpaikkoja. Mitä pääministerin sijainen sanoo?

17.00 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On juuri näin kuin edustaja Autto kuvaa, että sen lisäksi, että meillä on ollut kärsillä terveydenhuoltoon ja sitä kautta elämän suojeluun liittyvä kriisi, tämä on yhä voimakkaammin myös taloudellinen kriisi. Meillä on yhteinen huoli Lapin matkailusta. Maan hallitus on neuvotellut sekä eilen että tänään ja vielä tänään jatkaa aiheen äärellä, juuri näiden kysymysten parissa, miten voisimme vastuullisella tavalla löytää ratkaisun, joka mahdollistaa Lappiin matkailua niissä puitteissa kuin ihmiset ylipäätään ottaen tämän globaalien

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

pandemian aikana liikkuvat. Miten voimme samanaikaisesti turvata kaikkien kansalaisten terveyden parhaalla mahdollisella tavalla ja sitten kuitenkin tehdä tiettyjä helpotuksia rajankäyntiin ja sitä kautta Lapin matkailuun? Edustaja Autto ja väki Lapissa, jota tämä työllisyytenä, työpaikkoina ja kokonaisena elämänmuotona ja elinkeinona koskettaa: maan hallitus on ottanut viestinne vakavasti ja neuvottelee tästä vielä tänään, että kysymys saataisiin valmiiksi.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä yksi kysymys tähän liittyen.

17.01 **Jussi Saramo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan esiintyvien artistien ja tapahtumajärjestäjien hätä ulottuu paljon laajemmalle kuin mitä meille kuluttajille näkyy. Valtaosa siitä työstä tehdään ennen ja jälkeen tapahtumien. Itse olen tehnyt työtä messurakentajana ja ollut esimerkiksi rakentamassa ja roudaamassa festareilla, ja parhaimmillaan siellä tapahtumien järjestelyissä käy lähes yhtä kova kuhina kuin mitä sitten itse tapahtumissa.

Moni näistä alan yrityksistä on todella pieniä, ja työ on sesonkiluonteista, ja ala on ihan täynnä todella heikossa asemassa olevia freelancereita ja toiminimiyrittäjiä. Osa tapahtuma-alan työntekijöistä ja yrittäjistä on saanut apua jo nyt hallituksen erilaisista tukipaketeista, mutta liian moni on jäänyt kokonaan ilman, ja näin siitä huolimatta, että tapahtumien järjestelyitä on estetty sekä suoraan että välillisesti tämän salin päätöksillä. Olen kuullut ympäri Eurooppaa erilaisista hyvistä toimenpiteistä, joilla tapahtumia on voitu turvallisesti järjestää ja tukea, ja kysynkin: onko meillä tietoa, onko meillä koosteita [Puhemies koputtaa] eri Euroopan maiden toimista, joilla tähän ongelmaan on pystytty hakemaan ratkaisuja?

17.03 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä on täsmälleen oikeassa siinä, että erilaiset rajoitukset ovat se keskeinen vaikutin näitten tapahtumien osalta. Sen myötä, miten me pääsemme rajoituksia purkamaan, annetaan myös enemmän mahdollisuuksia näille toimijoille. Mutta kuten kaikki tietävät, tämä on tietyllä tavalla sitä tasapainoilua terveyden ja näitten tilaisuuksien välillä. Nyt on ministeri Saarikon puolelta opetusministeriöstä tulossa vielä syyskuun aikana yhdeksän miljoonaa, eli sieltä löydetään myös sellainen pieni piristys. Täytyy todeta se, että eihän tätä tilannetta ratkaista millään rahalla. Tämä tilanne ratkaistaan vain sillä, että me pääsemme tästä viruksesta erilleen, koska se kynnyks ihmisillä lähteä tilaisuuksiin on edelleen korkealla. Mutta kyllä meidän pitää pyrkiä myös kannattelemaan heitä läpi tämän kriisin, ja siihen kyllä teemme kaikkemme.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (Vanhanen ja Saarikko)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 5/2020 vp

Keskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Päiväjärjestyksen 3. asiana on valtioneuvoston kirjelmä valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista. Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta.

Keskustelu

17.04 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä on työjärjestyksellinen puheenvuoro tähän salityöskentelyyn liittyen. — Älkää ymmärtäkö väärin, minulla ole mitään sitä vastaan, että täällä salissa ollaan t-paidassa, mutta haluaisin kysyä, että kun olen ymmärtänyt aikaisemmin, että saliin ei saa tulla mielenosoituksellisten tekstien kanssa, niin onko tämä periaate voimassa? Huomasin, että edustaja Pitkolla oli t-paita, jossa oli, että ”the future is feminist”.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean, edustaja Tynkkynen, että tämä asia ei liity nyt tähän ja voitte puhemiesneuvostoon tätä asiaa tarjota.

Okei, no toivottavasti sitä kautta menee.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja yleisestä asumistuesta annetun lain 53 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 81/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

17.05 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi menettelyä, jolla työttömyysturvan ja asumistuen valtionosuuksia maksetaan Kansaneläkelaitokselle. Lisäksi

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

työttömyysetuuksien osalta kehitetään Kansaneläkelaitoksen varautumista kunnilta tulevan työmarkkinatuen rahoituksen viivästyksiin ja vaihteluihin etuusmenoissa.

Kansaneläkelaitokselle maksettavien työttömyysetuuksien valtionosuuksien osalta ehdotetaan siirryttäväksi ennakoiden vahvistamismenettelystä ennakoiden ilmoitusmenetteilyyn. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveysministeriö ei enää vahvistaisi Kansaneläkelaitoksen toimittaman arvion perusteella maksettavaksi tulevia valtion rahoitusosuuksia koko vuodeksi kerrallaan. Sen sijaan Kansaneläkelaitos ilmoittaisi kunkin seuraavan kuukauden tarvittavan ennakon määrän ministeriölle. Ministeriö suorittaisi ennakon Kansaneläkelaitokselle kuukausittain.

Esityksessä ehdotetaan myös säädettäväksi työmarkkinatuen rahoituksen vähimmäismäärästä sekä muutettavaksi maksuvalmiussuoritusta koskevaa sääntelyä. Työmarkkinatuen rahoituksen vähimmäismäärä kattaisi kuntien rahoitusosuuden maksuissa tapahtuvista viiveistä johtuvaa rahoitusvajetta työmarkkinatuessa. Maksuvalmiussuorituksen tarkoituksena olisi turvata peruspäivärahan ja työmarkkinatuen rahoituksen riittävyyttä yllättävien menolisäysten varalta.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi yleisestä asumistuesta annetussa laissa säädettyä määrää Kansaneläkelaitoksen ilmoitukselle seuraavan kuukauden asumistukien määrästä. Ilmoitusaikaa ehdotetaan varhennettavaksi siten, että ilmoitus tehtäisiin viiden päivän sijasta kymmenen päivää ennen maksupäivää.

Esityksellä ei ole vaikutusta etuudensaajien asemaan. Välillisesti etuudensaajien asema paranee siinä mielessä, että Kansaneläkelaitoksen toimintaedellytykset esityksen johdosta parantuisivat. Lakimuutoksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2021.

17.07 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri ja hyvät edustajakollegat! Kiitos ministeri Pekoselle tämän hallituksen esityksen esittelystä. Tämähän tuo joustavuutta ja keventää hallinnollista työtä.

Kun tässä on siis auki työttömyysturvalainsäädäntö, niin haluan nostaa esille sen, että nyt tämän koronakriisin aikana on työttömyysturvatilanne laajemminkin noussut keskusteluun. Tämä esitys on aika tekninen, ja niin kuin ministeri Pekonen esitteli, niin tällä ei ole kovin suuria merkityksiä, mutta nyt koronakriisin aikana työttömyysturvan huolet ovat nousseet monien ihmisten kohdalla esille. Työttömyysturvaan tukeutumisen tarve on kasvanut enemmän itse asiassa työttömyyskassaan kuulumattomilla. He ovat yleisemmin nuoria työntekijöitä, usein matalammin koulutettuja työntekijöitä ja usein myös muuten lyhyemmällä työurilla olevia työntekijöitä. Tämän koronakriisin aikana, kun hätä on ollut suurin, vaille kunnollista toimeentulon suojaa ovat jääneet itse asiassa kaikista heikoimmassa asemassa olevat työntekijät.

Nyt kun tämä työttömyysturvalainsäädäntö on auki, niin olisin itse odottanut, että tässä olisi voitu tuoda myös parannuksia meidän työntekijöiden toimeentuloturvaan. Me kokoomuksessa olemme pitäneet tavoitteena niin sanottua universaalia, kassan jäsenyydestä riippumatonta työttömyysturvaa, ansioturvaa, niin sanottua ansiosidonnaista työttömyysturvaa kaikille työntekijöille. Ansiosidonnainen päivärahan on erillinen työttömyysetuus, joka maksetaan tänä päivänä vain työttömyyskassaan kuuluville jäsenille. Sen olisi toivonut korjattavan nyt koronakriisin aikana. Se on työttömyyskassojen jäsenten vapaaehtoinen työttömyysvakuutus, joka maksetaan siis Kelan peruspäivärahan päälle.

Työttömyyskassaan kuulumisesta pitää maksaa siis vuotuinen jäsenmaksu, mutta työttömyyskassan jäsenyys voi myös kuulua ammattiliiton jäsenyyteen. Työttömyyskassojen

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

jäsenmaksuilla katetaan kuitenkin, arvoisat edustajakollegat, vain 5,5 prosenttia ansiosidonnaisesta päivärahasta. Loppuosa katetaan kaikilta työnantajilta ja työntekijöiltä, palkansaajilta kerättävillä lakisääteisillä työttömyysvakuutusmaksuilla sekä valtion kassasta. Eli nykyisinhan kaikki työssä käyvät palkansaajat maksavat työttömyysvakuutusmaksua, mutta vain osa saa tuon kassajäsenyyden turvin maksulleen vastinetta ansiosidonnaisen muodossa työttömäksi jäätyään, ja kuitenkin siis vain noin viisi prosenttia ansioturvameinoista katetaan työttömyyskassojen jäsenmaksuilla — loppuosuuden maksaa valtio veron ja työttömyysvakuutusmaksujen avulla. Meidän mielestämme olisi viimeistään nyt koronakriisin aikaan tämä korjattava, sillä myös kassoihin kuulumattomat työntekijät joutuvat maksamaan palkastaan lakisääteisiä työttömyysvakuutusmaksuja ja kuitenkin heillä ei ole työttömäksi jäädessään oikeutta ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan, vaan he joutuvat tyytymään pelkkään perusturvaan.

Meillä on, arvoisa ministeri, tällä hetkellä kymmeniätuhansia lomautettuja tarjoilijoita, laajasti eri palvelualan työntekijöitä, matkailu- ja ravintola-alan työntekijöitä, tapahtumalan työntekijöitä, jotka saavat 700 euroa kuussa peruspäivärahaa, jos muuten sitäkään, vaikka heistä iso osa on maksanut siis 90-prosenttisesti samat maksut kuin sellainen, joka kuuluu kassaan ja voi siis saada helposti tuplat tuon ansiosidonnaisen kautta. Meillä on siis kymmeniätuhansia ihmisiä, joilta jää joka kuukausi tonni saamatta sen takia, että meillä on kassapakko ansiosidonnaisessa.

Järjestelmä ei ole siis oikeudenmukainen, ja kun tässä tällainen tekninen lain korjaus työttömyysturvalakiin on nyt käsittelyssä, niin toivon, että valiokunta pohtisi myös sitä, että voisimme korjata tämän epäoikeudenmukaisuuden meidän työttömyysturvasta ja antaa tuon ansiosidonnaisen kaikille ahkerille suomalaisille työntekijöille, jotka ovat sen omilla maksuillaan yli 90-prosenttisesti maksaneet.

17.13 Ari Koponen ps: Puhemies! Mielestäni kaikki esitykset, joiden tavoitteena on vähentää Kelan hallinnollista työtä ja byrokratiaa, ovat lähtökohtaisesti jo kannatettavia. Valtion ja Kelan välinen työttömyysetuuksia koskeva maksuliikenne aiheuttaa tällä hetkellä Kelassa valtavasti henkilötyötä ja on menettelyiltään selvästi kankeahko. Selvityksiä on tehty jo riittävästi, ja nyt tarvitaan näitä konkreettisia lainsäädäntöuudistuksia, sekä riittävä ja laajaa tukea Kelan oman toiminnan muutoksille. Vielä kun saataisiin lisättyä digitalisaatiota, yhtenäistettyä eri toimijoiden tietojärjestelmiä ja automatisoidut tilitiedot, niin oltaisiin jo pitkällä. Mutta askel kerrallaan kohti byrokratian keventämistä. Tämäkin lakimuutos on jo askel eteenpäin.

17.13 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Tosiaan, kiitos ministeri Pekoselle, tällaisen lakihankkeen eteenpäinviemisestä. Tämä on tärkeää tekniikkaa, jolla voidaan byrokratiaa keventää ja näin toimintaa järkevöittää.

Sosiaaliturvan osana yleinen asumistuki ja asumistuen muodot ovat viime vuosina kasvaneet todella suurin harppauksin, ja tässä ei varmaan ole mitään erityistä hallituspohjaa, jonka aikana tämä kasvu olisi juuri tapahtunut — kaikki olemme vuorotellen vastuussa olleet — mutta menot ovat paisuneet valtaviksi, yli kaksi miljardia euroa vuosittain, ja itse asiassa, ellen nyt aivan väärin muista lukuja — ministerihän voi minua korjata, jos väärin muistan — jo yli 15 prosenttia ruokakunnista saa asumistukea, ja mietin sitä, että kun nyt kuitenkin kansantaloutemme on todella kovilla ja valtiontalouden liikkumavaraa haastetaan, tulevana vuosina pitäisi miettiä, miten valtion käyttämät rahat kohdentuvat kaikkein

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

tehokkaimmin suomalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Miten sosiaali- ja terveysministeri näkee sen, voiko esimerkiksi tämä valtava digiloikka ja sitä myötä tullut etätyön lisääntyminen johtaa siihen, että esimerkiksi tulevaisuudessa ei olisi näin suurta painetta näiden asumistukimenojen kasvuun kuin mitä viime vuosina on ollut? Sitä tekniikkaahan tässä lakiesityksessään käsitellään, miten ne rahat liikkuvat.

17.15 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen kajosi asiaan, joka on ollut paljon esillä viime viikkoina, mutta jos teille, arvoisa puhemies, sopii, niin pitäydyn tässä hallituksen esityksessä.

Kansaneläkelaitoksen toiminnan täytyy olla mahdollisimman sujuvaa kaikissa tilanteissa. Byrokratian vähentäminen joustavoittaa toimintaa ja pienentää hallinnollisia kustannuksia. Koronakriisi ja sitä seurannut lomautusaalto ovat osoittaneet, että yllättäviä tilanteita voi tulla ja niihin on kyettävä varautumaan, niitä on ollut ennenkin.

Tämä hallituksen esitys parantaa Kelan maksuvalmiutta ja varmistaa, että etuuksia pystytään maksamaan suunnitellusti myös nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Esitys on erittäin tärkeä.

Keväällä järjestelmän haavoittuvuus tuli esiin ja aiheutti kohtuutonta viivettä etuuksien maksamisessa. Ongelmia on ilmaantunut myös aiemmin, esimerkiksi vuodenvaihteen aiheuttamassa ruuhkatilanteessa, jolloin maksuvaltuudet eivät ole riittäneet. Siirtyminen työttömyysetuuksien valtionosuuksien osalta ennakoiden vahvistamisen menettelystä ilmoitusmenettelyyn sekä muut esityksessä mainitut toimenpiteet auttavat ehkäisemään näitä maksuhäiriötilanteita — tarkemmin sanoen maksuviivästystilanteita — joilla on kriittinen vaikutus monen edunsaajan toimeentuloon.

17.17 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Taisin tuossa puheenvuorossani sanoa väärin tuon ammattiliittojen ja työttömyyskassojen yhteyden. Niillä toki jonkinlainen yhteys on, mutta ne eivät tietenkään ole sama asia. Ammattiliittojäsenyys saattaa sisältää työttömyyskassan jäsenyyden, mutta työttömyyskassaan voi tietysti kuulua ilman ammattiliittoonkin kuulumista. Eli siinäkin mielessä tämä on toivottavasti varsin helposti korjattavissa oleva asia. Olisi ollut mielenkiintoista kuulla, miten esimerkiksi keskustapuolue suhtautuu siihen, että voisimme parantaa kaikkien suomalaisten työntekijöiden työttömyysturvaa myös pahimmalla hetkellä. Niin kuin tuossa aiemmin totesin, nyt koronakriisin aikaan erityisen paljon nuoria, matalammalla koulutustasolla olevia henkilöitä palvelualoilta ja lyhyemmällä työurilla on joutunut työttömäksi ja heissä on varsin paljon heitä, jotka eivät työttömyyskassaan ole kuuluneet mutta ovat joutuneet kuitenkin käytännössä maksamaan tuon 90 prosenttia näistä kustannuksista. Työttömyyskassojen jäsenmaksuillaan siis katetaan ainoastaan 5,5 prosenttia ansiosidonnaisesta päivärahasta.

Meidän kokoomuslaisten mielestä ansiosidonnainen päiväraha kuuluu siis kaikille suomalaisille työntekijöille. Se olisi oikeudenmukaisuuskysymys, että myös nämä henkilöt, jotka ovat sitä isolta osin maksaneet, pääsisivät pahimmalla hetkellä nauttimaan hieman paremmasta työttömyysturvasta.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Niemi, ja sen jälkeen ministeri Pekonen.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

17.18 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa puhemies! Lyhyt tarkennus tähän edustaja Heinosen asiaan, tietysti kun itsekin olen yhden tällaisen ammattiliiton puheenjohtaja edelleen. Elikkä voi olla ammattiliitossa ja kuulua myöskin työttömyyskassaan, voi olla pelkästään työttömyyskassan jäsen, mutta voi olla ammattiliitossa myöskin pelkästään ammattiliiton jäsen kuulumatta työttömyyskassaan. Nämä ovat ne vaihtoehdot.

17.19 **Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen:** Arvoisa puhemies! Tämä esitys, jota tässä esittelin, on varsin tekninen muutos, jonka tavoitteena tosiaan on tehdä työttömyysturvaan ja asumistukeen käytettävien valtionosuuksien maksatuksesta Kansaneläkelaitokselle joustavampaa ja sujuvampaa, mutta ilo tietysti keskustella myöskin laajemmin muista asioista täällä salissa.

Edustaja Heinonen nosti puheenvuorossaan esiin tämän yleisen ansioturvan. On ihan totta, että koronakriisi on koetellut kovasti myöskin työelämää ja ihmisten työllisyystilannetta. Hallitus on tämän kriisin aikana jo helpottanut työttömien pääsyä ansiosidonnaiselle lyhentämällä työssäoloehto väliaikaisesti, ja tästä on paljon tullut positiivista palautetta. Jatkoselvitys yleisestä ansioturvasta, johon edustaja Heinonen tässä omassa puheenvuorossaan viittasi, tulee valmistumaan ensi vuoden aikana, ja johtopäätökset tullaan sitten tekemään tämän selvityksen pohjalta.

Edustaja Koponen nosti tässä esiin tämän byrokratian keventämisen. Se tarve ja toive on todella meidän yhteinen, että me saamme kevennettyä byrokratiaa. Sitä varten meillä on meneillään sosiaaliturvan kokonaisuudistus, jossa ylipäättänsä sitten pyritään byrokratiaa vähentämään.

Ja toivon, että edustaja Auton nostamaan asumistukeen tämä parlamentaarinen sosiaaliturvaryhmä ottaa myöskin kantaa ja käsittelee sitä täällä sotu-komiteassaan. Tätä asumistukea on syytä tarkastella myöskin yhteydessä asuntopolitiikkaan. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain ja Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

Keskustelu

17.21 **Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:ssa on yli kymmenen vuoden ajan rakennettu tietojärjestelmää, jonka kautta jäsenvaltioiden viranomaiset voivat välittää sähköisesti tietoja maiden välillä liikkuvien henkilöiden sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa. Tällaisia ovat muun muassa työskentelyä, yrittämistä, asumista, eläkkeitä ja sairaanhoitoa koskevat tiedot. Yhteisen EESSI-tietojärjestelmän rakentaminen on ollut valtava projekti, ja tämän vuoden aikana kaikissa jäsenvaltioissa järjestelmä otetaan käyttöön, myös meillä täällä Suomessa.

Eläketurvakeskus antoi viime vuonna 13 000 A1-todistusta Suomesta EU-maihin lähetetyille työntekijöille ja kahdessa tai useammassa maassa työskenteleville, joihin sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä. Joissain harvinaisissa tilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö on toimivaltainen sopimaan toisen valtion kanssa siitä, että Suomen lainsäädäntöä sovelletaan. Ministeriöllä ei kuitenkaan ole sähköistä asiointipalvelua, eikä muutaman kymmenen hakemuksen vuosittaiseen käsittelyyn kannata sellaista rakentaa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että nämä harvinaiset ministeriön käsittelemät asiat siirretään Eläketurvakeskukselle, jotta digitaaliset asiointimahdollisuudet turvataan kaikille kansallisten lakien mukaisesti. Eläketurvakeskus käsittelee valtaosan asioista muutenkin, ja sillä on käytössään digitaaliset prosessit.

Samalla ehdotetaan kansallisten sosiaaliturvalaitosten välistä tehtävänjakoa selvennettäväksi niin, että kaikki laitokset hoitavat itse takautuvien etuusmaksujen perimisen toisista maista niissä tilanteissa, joissa Suomesta on maksettu etuuksia ja toisesta maasta myönnetään henkilölle takautuva eläke.

Eläketurvakeskus on tähän saakka hoitanut muiden laitosten puolesta tiedonvaihtoa ulkomaille. Sähköisen tiedonvaihdon tullessa käyttöön perintä hoituu tehokkaammin suoraan asianosaisten sosiaaliturvalaitosten välillä.

EU-maiden välistä sähköistä tietojen vaihtamista varten on Kelaan rakennettu yhteyspiste, joka on tietojärjestelmä, jota kaikki suomalaiset sosiaaliturvalaitokset käyttävät tietojen vaihtamiseen muiden EU-maiden sosiaaliturvalaitosten kanssa. Kela tuottaa yhteyspisteelle Suomeen saapuvien tietojen osalta henkilöiden tunnistuspalvelun.

Kelan on tarkoitus toimia rekisterinpitäjänä tunnistautumiseen liittyvien tietojen osalta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Kaikkien etuuksia koskevien tietojen osalta sosiaaliturvalaitokset toimivat omien tietojensa osalta rekisterinpitäjinä.

Tässä ehdotuksessa on myös huomioitu, että kaikki kansalliset sosiaaliturvalaitokset osallistuvat sähköisen tiedonvaihdon ja yhteyspisteen ylläpidon kustannuksiin. Kustannusten jaosta päätetään laitosten välisessä yhteistyöryhmässä.

17.24 **Heikki Autto kok:** Arvoisa herra puhemies! Jotta Euroopan unioni voi toteuttaa perustavanlaatuisia ajatustaan siitä, että työvoima, tavarat, palvelut, pääomat voivat liikkua mahdollisimman vapaasti, ja jotta euroalue voisi muodostua mahdollisimman toimivaksi valuutta-alueeksi, niin tarvitaan tietysti tällaisia menettelyjä, jotka helpottavat sitä, että työvoima voisi maiden välillä liikkua. Suomen kannalta varmasti kaikkein konkreettisinta on kuitenkin se, että aikanaan kymmenettuhannet suomalaiset lähtivät Ruotsiin töihin ja ovat siellä työuransa tehneet ja saavat eläkettä sekä Ruotsista että mahdollisesti myös Suomesta. Nyt sitten eläkkeelle päästyään he voivat olla välillä asukkaana toisessa maassa, välillä toisessa maassa, ehkä vähän riippuen siitäkin, missä vaikkapa jälkikasvu on ja esi-

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

merkiksi lastenhoitotarvetta kulloinkin on, ja moni eläkeläinen on kertonut siitä, että kieltämättä heillä on veroteknisiä haasteita siinä, miten tämä verotuksen kokonaisuus sitten muodostuu. Kun ministeri Pekonen taitavaksi tunnettuna ministerinä on varmasti käynyt tätä vuorovaikutusta myös Ruotsin kanssa, niin kysyisin siitä, että kun meillä on tämä laajempi eurooppalainen viitekehys, johon tulee näitä uusia työkaluja, niin kuinka keskustelut täällä Pohjoismaiden kesken ovat viime vuosina edenneet siinä, että Pohjoismaiden kansalaisten kohtelut olisivat mahdollisimman oikeudenmukaisia. Se on ollut tärkeää työtä, puolin ja toisin tietysti, mitä vierastyöläisenä siellä naapurimaassa on tehty.

17.26 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen: Arvoisa puhemies! Tämä edustaja Auton kysymys ei varsinaisesti tähän hallituksen esitykseen kuulunut. Totean, että keskusteluja käydään ja voimme varmasti palata sitten tähän asiaan toisessa yhteydessä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuden maksamista koskevien säännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 108/2020 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

17.27 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä yhdenmukaistetaan valtion ja Kelan välistä maksatusmenettelyä Kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtionosuuksien osalta. Valtionosuuden ennakon suuruus ja tarkistaminen yhdenmukaistetaan eri etuuksiin liittyvien maksujen osalta. Ehdotusten toteuttaminen edellyttää lainmuutosten lisäksi asetusten muutoksia, joilla myös selkeytetään sääntelyä.

Esitys on osa pidemmän aikavälin työtä tehostaa ja yksinkertaistaa maksatusmenettelyä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia etuuksiin eikä etuudensaajan asemaan. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 alusta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 110/2020 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kevasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 111/2020 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väliaikaisesta poikkeamisesta osakeyhtiölaista, osuuskuntalaista, yhdistyslaista ja eräistä muista yhteisölaeista covid-19-epidemian leviämisen rajoittamiseksi

Hallituksen esitys HE 117/2020 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 17/2020 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 11.9.2020 pidettävään täysistuntoon.

9. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 11.9.2020 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola